

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt -- kr.
 Félévre . 5 " -- "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy hóra 1 " -- "
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő ucc, Simonyi-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

Agrár-szocializmus.

Debrecen, ápril. 27.

— I. közlemény. —

(G. I.) Mint a hogy minden a külföldön szárnyra kelt új eszme s új gondolat a maga világ-utjában nem kerülheti ki Magyarországot sem, úgy megérkezett hozzánk a szocializmus réme, a mely egészen új feladatokat, egészen új bonyadalmakat gördített elénk, kik évek hosszú során keresztül megszoktuk az általános politika ország-utjának nyugodt és biztos taposását. Volt tudomásunk arról a forrongó Vulkánok-felé vezérlő mellék-utról is, a melynek gyűjtő neve, a maga elágazásai mellett szocializmus, de a köztudalomban az egész mozgalom úgy élt, mint a gyári- és ipari-munkások saját külön érdekpolitikája. Úgy is indult az egész mozgalom, iparosokból és gyári munkásokból teltek ki a különböző szocialista egyesületek, azok szerepeltek a gyűléseken s az a szocialisztikus olajcsöpp, a melyet évtizedeken keresztül használt föl az állam-kormány, alig állott egyébből, mint egyes, az iparosok helyzetét javító és biztosító, esetleg preventív intézkedésekből. Ilyen az 1872. ki iparos kongresszus határozatainak figyelembe fogadása, az 1884-ik évi XVIII. törvény-cikk életbeléptetése, mely biztosította az egész munkásosztály önkormányzati jogát

és befolyását az iparosok oktatására; később következett a munka-szüneti törvény, a gyári- és ipar-munkások betegsegélyező egyesületéről, továbbá a bal-eset elleni biztosításról szóló törvény, a melyek mind az iparos osztály helyzetének javítására szolgáltak.

De nem is veszedelmes Magyarországon az iparosok és gyári munkások szocializmusa, a mely összevéve sem sorakoztathat nagyobb tömegeket, mint az egész hazában 100.000 embert. Nem oly szám, melyet ne lehetne szükség esetén a fennálló törvényes rend korlátai közé visszazoritani. A szocializmusnak hazánkban való legújabb jelentkezése arról tesz tanubizonyságot, hogy külföldi viszonyok és formák alapján nem lehet a körülöttünk mutatkozó tüneteket orvosolni, vagy legalább rendszerbe foglalni. Erre az agrár-országra nézve az agrár-szocializmus vált veszedelmessé, s míg az iparos szocialisták nagyrészt megelégszenek a papiros szocializmussal s a szedő-szekrények tartalmából elégitik ki kedélyeiket, a tavaly, Békesme egyében, most H.-M.-Vásárhelyen és a szomszédos helyeken kitört lázongások már arra mutatnak, hogy az agrár-szocialisták nagyon is gyakorlati utakon látnak hozzá a maguk dolgához. Szervezetük még nincsen, tömegeik nem túl-nagyok és szociális dyna-

mitjuk sem hat ki akkora térre, mint a hogy a szicíliai lázongásoknál szemléltettük, hanem a bajból éppen elég Magyarországnak annyi, a mennyit eddig más számtalan feladataink s bonyadalmaink között kaptunk: új veszedelmet, a melylyel mielőbb számolnunk és leszámolnunk szükséges.

Mert imé, a föld alól gomba-módra felnövekedett szocialista-seregek definiálnak el szemünk előtt s az égből látszának lepottyanni a Szánthó Kovács Jánosok és Szabó Mihályok, kik a csapatoknak élökre állottak. Eddig a nazarenusok csempészték be a vallás kapszulájába rejtett szocialisztikus szeret, elértük immár azt is, hogy a nép az izgatók által nyújtott adagokat nyiltan is beszedegeti. Ha alapszabályok nélkül is, de társulatokká tudtak tömörülni, gyűléseket és népgyűléseket tartanak, olvassák a lázító röpiratokat s a költők szabadság-dalainak egzaltációját a maguk viszonyaira értelmezvén, szavaják és éneklük azokat, mint a hogy eddig a zsolttár dallamait hangoztatták Isten házában.

Országos szervezete a magyar agrár-szocializmusnak még nincsen, de ha úgy engedjük tovább fejlődni, mint a hogy most történik, elfogják érni a külföldi stádiumot. A békés-megyei lázongások errupcióját — megengedjük — egyes

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

A debreceni lottó-pör.

— Igaz történet. —

Méltóztatik-e még emlékezni arra az országzerte nagy port felvető ügyre, melynek a törvénytevé urak „a milliós pör“ címet adták?

No hát annak akár hiszik, akár nem, Debrecenben párja akadt, ha nem is milliós, de a hasonlatosság nagy, mert itt is, ott is gyermekkezek avatkoztak bele Fortuna istenasszony dolgába. Csakhogy míg amannál ártatlan kis kacsóknak öntudatlanul igazgatták a forgandó kereket, emennél két térdnadrágos feketeharissnyás gonosz-évről van szó.

Az egyik fehér labda-rózsa, nefeletskék szemekkel — a Miki. A másik a rózsák legkormosabb fajtájából való — az Gyula. Mindkettőnek szent hivatása és soha el nem mulasztott kötelessége a szobákat takarítás után műtőleg felforgatni. A székekből vasut épül, a mama selyemkendője éppen elég jó zászlónak, a centiméterrel pótolják a fekezőket, s a papa újonnan vett aranysegélyű kártyái apróra vagdaltatnak. Az olló ugyan kicsorbult bele, de hát az nem baj csak menetj-gy legyen elég.

Reggel félórai költögetés után csakugyan kegyeskednek felébredni. Gyula nyújtózkodik, folyvást csukva tartott szemekkel tapogatódzik, hogy merre van a harissnyája, melyről éjszaka, egészen magától leszakad a gomb. Aztán álmat beszéli el. Ki hinné, végig lapozta Roszcsont Ferke valamennyi pocás táblázatát.

Miki alvástól kipirult arccal hosszú háló-

ingében a szoba közepén ül. A gyermekszékekben már ott ül a kis baba, s meztelen karocskáit vágyva nyújtja ki valami után. A dada nincs benn! Miki azonnal átlátja a helyzet fontos voltát. Viz kell neki! Tölt, s idősebb korának felemelő tudatában egy egész pohár vizet önt a baba nyaka közé. Szegény tázósan rázkódik nedves ingecskéjében, azonban az semmi! Elég hogy a testvéri szeretet követelményeinek elég lett téve.

Megesik azonban, hogy föl sem kelnek, mert a fejük rettenetesen fáj, türehtetlenül. Nem használ a hideg borogatás, se a mama csókja, ennek a bajnak csupán egyetlen orvossága van, a nyolcórás harangozás. Akkor elmúlik szépen magától.

Újabb időben azonban nagy buzgalommal mennek iskolába. A papa ugyanis nemrég megdöbentő ujságot hozott a kávéházból haza. Nem tudom, az „Ellenőr“ szerkesztőségét informálták-e? De szent igaz, hogy Gáborián ur, okleveles nadrágfoltzó, privát tanfolyamot állít fel oly uri gyermekek számára, kik a betűkkel hadilábon állanak. Tandij nem szükséges, csupán az kívántatik meg, hogy a majszterné aszszonyom sáros lábú csirkéit és zöldséges kosarát haza vigyék a piacról. A papa már be is iratta a két fiut nála, azon esetre, ha megtalálnának bukni, innét a nagy igyekezet.

Miután egy krajcárt kikunyoráltak a papától a mindennap elveszített toll-szárra, elindulnak. A táskájuk oldalt lóg, fejük előre meg hátra, bus megadással. Hanem haza annál vigabban jönnek. Gallérjuk gyűrődten szégyenkezik, az első gomblyuk kabátjokon a harmadik gombbal kötött egyezséget, a gondviseléstől mellé rendelt társát hűtlenül elhagyva, cipőjük poros és szalagja kikandikál. Egy darabig kirakatok

előtt ácsorognak, aztán megállnak a megyeházánál színlapot olvasni.

— Ni! Lógós Mihály utazása Mocskától Irkócsig! (Értsd: Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig) Hanyatt-homlok rohannak fel a lépcsőkön, belekapaszkodnak a mama ruhájába, s majd leverik a lábáról.

— Aranyos mamuska! Gyémántos mamuska, vigyen el!

Az aranyos mamuska nemrégiben kikönykölt az ablakon. Tenger nép járt az utcán, olyan mesebeli szép idő volt a milyen csak a Beniczkyné Bajza Lenke regényeiben szokott előfordulni. A levegőben az első jácintok illata terjengett bódítólag édesen, a szalon parkettjén napsugár szótt aranyos ferde rostélyt. A mamuska azonban nem törődött a cifra néppel, a napsugárral, mert fiait várta. Jöttek is már az iskolából, a járdáról le-letaszígalva egymást. Most elmentek egykedvűen a színlap mellett, a kirakatok előtt, úgy látszott, hogy ma nem érdekelte őket semmi. Azonban egyszerre mégis hirtelen megálltak, ott, a hol ékesen pingált számok adják tudtul szerencsés álmodozóknak, hogy a bécsi, linci vagy brünni lutrin kedvezett-e a szerencse? Ott állt most is felírva: 17. 53. 28. Miki lehuzta keztyűjét, Gyula óvatosan körülnézett, hogy nem mutatkozik-e valahol a főzsdés kopasz feje? Egy szempillantás — s már csupán 1, 5, 2. állott ottan!

A mama megcsóválta a fejét az ablakban s titkos összeesküvést forralt a papával. A két delikvens semminemű büntetést nem kapott. — Ellenkezőleg megcirógatta a fejüket, megkérdezte, mi a kedvenc ételük, hogy másnap azt főzethessen.

Másnap vasárnap volt. Ilyenkor az ebédlő

Agoston József, aligazg., életbiztosítási osztályonk. Hárkányi Frigyes, a fenti társaságok és mérlegelést megvizsgálván, Budapest, 1894. március hó 29-én.
 A FELÜGYELOS BIZOTTSÁG: Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond.
 Kacsówszky János, életbiztosítási könyvviv.
 Gróf Batthyány Géza, Glósey Samu.

uradalmak tisztjeinek lelketlen és telhetetlen eljárása hozta kitörés elé, H.-M.-vásárhelyen a zendülés kitörésének közvetlen okát képezte a rendőri intézmény ázsiai állapota. Ezek azonban a pillanatnyi okok voltak, mert mindenütt, a hol az agrár-szocializmus veszedelmes szimptomává fajult, a hol már voltak erupciói s a hol a szocialista izgatások magja termő talajra talált: ott mélyebben fekvő okok, alaposan megromlott és így gyökeres orvoslást igénylő kóros állapotok uralkodnak.

A h. m. vásárhelyi lázongások alkalmából legelső sorban a kormány-elnöke, azután a sajtó mutattak rá azokra a politikai és gazdasági reformokra, amelyek nélkül az agrár-szocializmusnak gátat vetni nem lehet. A kormány elnöke által kilátásba helyezett telepítési akció kiterjesztése, az állami munkaerő arányosabb felosztása képezné a leghatásosabb orvosszereket, ha ahhoz a kormányoknak kellő erő bocsátatnék rendelkezésére. — Az állami csendőrség kiterjesztése fog a turbulens elemek megfékezésére szolgálni. — Kell azonban, hogy mindezekhez járuljon — szemben a külföldi agitációval — egy jobb irányú népies irodalom kultiválása, úgy szintén a politikai jogok kiterjesztését illető kérdések esélyes megoldása. Szükség van oly törvényes intézkedésekre, melyek még az elősoroltaknál is mélyebben s átsúgnak fel az agrár-szocializmus felburjánzó talaját s reformáltassák az örökösödési jog, mely a földbirtok megköltésével egész vidék lakosságát lökte oda az agrár-proletariatus zsákmányává, megvonva tőlük még a reményt is az iránt, hogy az ég-föld közt lebegő proletár szorgos munkájának árán va-

lha szilárd fölbirtokra építhesse egzisztenciáját. S ha létesítünk módot arra, hogy a latifundiumok által lenyűgözött vidékeken is szerezhessen a munkás-kéz földbirtokot, meg kell a létező közép és kis-birtokot is oltalmaznunk a proletárius sorsától az által, hogy helyzetét törvényes kedvezményekkel vesszük körül s ők kész és olcsó hitel által megvédjük és megtámogassuk. A birtoklást, a munkás és munkaadó közötti viszonyt szabályozni kell, a mely új korszakot a holt kéz és állami javak kezelésében eszközendő célszerűbb és méltányosabb eljárás bér-rendszer inaugurálásának kell megnyitnia.

Mondanunk sem kell, hogy Debrecennek és környékének e tekintetben is más képe van, mint az ország ama részeinek, melyekre a magyar föld-complexum 2,1/2 százalékát kitevő hitbizományok ránehezednek. Az agrár-szocializmus kérdését, tekintettel Debrecenne és közvetlen környékére, a közelgő május elsőjéig sem feledve ki, következő közleményünkben fejtegetjük.

(Befejező közlemény következik.)

— **Országgyűlés.** A hódmezővásárhelyi paraszt zendülés képezte a képviselőház tegnapi ülésének első tárgyát. Bethlen András gróf földmívelési miniszter nagy érdekű és nagy fontosságot nyilatkozatai hozták színyegre a napirend előtt s Hoitsy Pál és Horváth Gyula reflektáltak a miniszter beszédére. A Romániával kötött kereskedelmi szerződés fölötti vitát Mezei Mór fűzte tovább egy tartalmas beszéddel s majd Tóth János után Láng Lajos védte fényes ékeesszólásával a szerződést. Bujánovich Sándor után pedig Zay Adolf hozott föl erős argumentumokat a szerződés mellett Erdély érdekeinek szempontjából. Végül Romete Géza főszóalása után az általános vitát bezárták s Boross Béni előadó tartotta meg tartalmas zárbeszédét. Ezután a ház több-

sége elfogadta a szerződés becikkelyezésére szolgáló törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás során csupán Hoitsy Pál adott be stiláris módosítást, melyet azonban Lukács Béla kereskedelmi miniszter fölvilágosítása után visszavont. A legközelebbi ülés szombaton lesz.

— **A főrendiház egyesült bizottságai** tegnap kezdték meg a polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A főrendek érdeklődésének mértékét eléggé mutatja az, hogy ama szám szerint 79, részint született, részint kinevezett pair közül, a kik a különböző bizottságoknak tagjai, nem kevesebben, mint 61-en jelentek meg. A tanácskozás délelőtt 11 órakor kezdődött meg s eltartott délután fél 3-ig a nélkül, hogy végére jutott volna. Az elmentek a plénumban vivják meg majdan a döntő csatát, tegnap is teljes erővel mérték össze fegyvereiket. Az első, a ki szólott, a bizottság állandó jegyző-előadója, Rudnyánszky József báró volt, a ki vehemens beszéddel támogatta a javaslatot s azt visszautasító határozatot proponált. A kormány részéről, melynek képviselőjében Wekerle Sándor, Hieronymi Károly, Tisza Lajos gróf és Szilágyi Dezső voltak jelen, ez utóbbi választott s beszélt majdnem egy óráig, meg-megszakítva a reformer főrendeknek a méltóságos Házban egészen szokatlanul zajos tetszésnyilvánításaitól. Ezután felváltva szólottak a javaslat ellenzői és támogatói: Samassa érsek és Keglevich István gróf, Széchenyi Imre gróf, Schlauch kardinális és Bóthy Zsigmond. Hatalmas egy mérkőzés volt ez, de az eredmény eldöntetlen marad körülbelül holnaputánig. A berlini nagykövét, Széchenyi Imre gróf, a bizottság tegnap ülésén azt a kijelentést tette, hogy nem helyesli a javaslatot, de megszavazza, mivel ezen javaslat előterjesztésének köszönheti az ország, hogy a szélsőbaloldal bomlási processusa megindult. A szóléra jelentkeztettek számából itélve ugyan szombaton lesz meg a szavazás, a melynek az eredménye — ezt mind a két részen elismerik — a javaslat elfogadása lesz. De hát ez persze még csak a bizottság, s nem a sokkal kiszámíthatatlanabb plénium.

— **Ev. ref. konvent.** Az ev. ref. egyház egyetemes konventje tegnap folytatta tanácsko-

olyan kellemes! Az asztalon hófehér abrosz, csillogó ezüst, virágcokor, s ha a nap is hozzá akar járulni a diszítéshez, szép széles szivárványt fektet keresztül a hófehér abroszon sokszor még a mamus hófehér gömbölyű nyakán is. Vasárnap a papa rendszeren nagyon jókedvű, simára borotvált arca sugárzik a mosolygástól s csodálatos kíváncsiságot gerjesztő történeteket tálat fel appetitoriumnak.

— No, ma láttam sétaközben egy fiatal embert, a mesében se lehet olyanról hallani.

— Miért?

— A szemei: fekete gyémántok. A haja: fonott arany. Az ajkai: korallok. A termete...

— Hol láttad, jaj hol láttad?

— Hát a főutcán, valamelyik kirakatban — festve.

Ma azonban komoran ült asztalhoz, nem mondta szokás szerint, hogy a leves hideg, sohajta belemerítette kanálát, sohajta tette le, s nagyot fohászzkodott.

— Oh szerencsétlenség, világ rosszasága!

— Mi az? Mi történt? kérdezte aggódva a mama.

— Hogyan? Hát te nem olvastad az Ellenőrben?

— Nem, csak mondd el már kérlek!

A két fiu figyelve nyújtotta előre nyakát a szalvétából. A Julcsa szobaleány éppen behozta a gyönyörű zsemlyegombócokkal körülrakott nyulgerincet. A mama osztott, s a papa beszélt.

— Képzeld, lakott a Csicsogón egy szegény asszony, olyan szegény, hogy csak három napban egyszer evett, mert csak ennyi idő alatt tudott egy zsemlyére vadot gyűjteni. Hát ez a szegény asszony álmodik ma nap három

számat, isteni újmutatásnak veszi s két hétig koplal, hogy megtehesse őket. Hírül is viszi neki tegnap sebtiben egy szanta koldus, hogy kijött ám a 17, 53, 28! Szalad szegény asszony nagy örömmel fel a piacra, a Katz tözsdéje elé, s a mint meglátja, hogy csak 1, 5, 2. van ott, összerogyott holtan, megütötte a guta.

— Szegény asszony! De hát ki tehet róla, ha nem nyert?

— Hiszen ha nem nyert volna! De épp az a boszantó hogy nyert, ki is voltak őrva a számok, de két ismeretlen rossz suanc letörölte őket félig. Ez a tévedés okozta halálát. Most körözteti a rendőrség azt a két rossz suhancot.

Miki szemei akkorára nyitak ki mint a tányérja, Gyulának torkán akadt a zsemlyegombóc.

— És mi történik azokkal a gonosz gyerekekkel?

— Tudod a rendőrség sorra járja valamennyi házat, ahol krétás keztyűt talál, ott vannak a tettesek. Elfogják őket, börtönbe dobják, vasra verik...

A két fiu összenézett, aztán mintegy titkos vezényszóra elkezdtek egyszerre éktelenül bögni. A mama gyöngéden simogata őket.

— Esem a lelkiüket, milyen jó szívük van! Hogy sajnálják azt a szegény asszonyt! De ők csak sirva kiabálnak össze-vissza.

— Én nem vadot az ota! Duja mondta.

— De Miti tette, most is tétás a teztűje.

Én az asztal alá hajoltam servétámért, a szobaleány ott pukkadozott az ajtó mögött, a szélid kanari madar felröppent Goeth fejtegetjére s onnét csipolt bele a pokoli zürzavarba.

— Hát ti vagytok azok a jó madarak.

Oh szegény öreg fejem, megkellett érnem, hogy két fiamat börtönbe vigyék!

— Jaj apa, drága apuska, csak most az egyszer ne engedd, hogy börtönbe hurcoljanak, jók, nagyon jók leszünk mindig.

— Nem tehetek éretteket semmit. A szegény asszony halála a lelketeken szárad, bűnhődjétek.

Kopogtattak. A két fiu sikítva menekült a mama háta mögé, a szoknyáját majd letépték. Jönnek a zsoldárok! Azonban csak a doktor bácsi jött. Csodálkozva megállt az ajtóban, fel és letologatta sötét papaszemét, hogy látna többet, balra, jobbra, felette, alatta, vagy rajta keresztül.

— Micsoda siralombáz van itten?

Hamarjában feltálaták neki a gyászos történetet.

— Hát csak ennyi? No akkor ne busuljatok fiúk, most az egyszer még szárazon viszitek el börtönöket, mert ahhoz a szegény asszonyhoz, mikor megütötte a guta, tüstént elbivtak engem. Eret vágtam rajta, és ma már tökéletes egészséges. De aztán teringettét, máskor ne töröljétek le a számokat.

Hozzá rohantak, kezeit csókolták, letaposták összes tyukszeméit a nagy hálálkodásban. Azóta aztán óriási önmegtagadással elkerülik a lutris boltot. A kísértés ugyan nagy, de van bennök annyi humanizmus, hogy ne tegyék. Mert ha azt a bizonyos szegény asszonyt még egyszer meglátná a guta útni, nem segítene rajta a doktor bácsi minden művészete sem, pedig az már — nagy szó!

Wachsmann Hermine.

zását,
alatt.
szabál
gyekró
gos gy
zett. Á
vagy
végkie
molitá
vedelm
oly ala
gyámi
készi
hetővé
özvegy
papi f
frtng t
lékán
létlen
sét.
- belépé
megfel
1% os
négy
gyámi
alap é
az őss
gyámi
alapsz
s az ő
Több
tétel
lyok n
ságnak
folytat
tárgya
gok je

(40 év.
és Koss

jubileu

zet ő

azt me
latott

iránt,

nevezt

„az elv

pecseny

kináltá

A

nem

gitsene

tás kö

n

gyar d

Fark

szinre

U

ton is

már k

hogy v

M

megbu

A

vazott

G

tározat

K

pár y

gróf Z

mus fő

A

jük;

zását, Kun Bertalan és Tisza Kálmán elnöklelté alatt. Az orsz. ref. lelkészi gyámintézet alapszabályai voltak napirenden. A lelkészi özvegyekről és árvákról fog gondoskodni az országos gyámintézet, melyet a zsinat kezdeményezett. A lelkészi özvegyek állandó évjáradékban, vagy megfelelő egyszer s mindenkorra szóló végkielégítésben, s az árvák neveltetési s gyámoltási segélyben részesítettek. A befolyó jövedelmek egy részének folytonos tőkésítése által oly alapot létesítenek, mely egyrészt az orsz. gyámintézet főtartását, másrészt az orsz. lelkészi nyugdíjintézet mielőbbi megalapítását lehetővé teszi. — Az alapszabályok szerint az özvegysegélyző évjáradék a szolgálati idő és papi fizetés arányában, 100 frttól 400—600 frtig terjedhet. Az árvák az özvegy anya járuléka a felét kapják a gyámintézettől, a születlen árvák pedig az özvegyi járadék 1/4 részét. — A gyámalap az intézeti tagok 10% os belépési járulékaiból s évi fizetésük 2 1/2%-ának megfelelő befizetéséből, továbbá az egyházközségek 1% os hozzájárulásából képezetik. A közalap négy éven át, évi 25.000 forinttal járul a gyámintézet megalapításához s ezután is a közalap évi jövedelmének 10%-át, a mennyiben ez az összeg a 30.000 forintot túl nem haladja, a gyámintézet alapjához csatolja. A gyámintézeti alapszabályokat Széll Kálmán esperes ismertette s az ő előadása mellett tárgyalták le azokat. Több szakasznál élénk vita volt, de elvi ellentétek nem merültek föl s mindössze a szabályok néhány szakaszát adták vissza a bizottságnak újra szövegezés céljából. — A konvent folytatja tanácskozásait. A napirendről még le tárgyalandó az iskolaügyi és a misszió-bizottságok jelentése és néhány indítvány.

Papirszeletek.

(40 év. — 48-as főispán. — A „vezeklők”. — A casino és Kossuth. — Nem kell a „kötelező”. — Az álló óra. — Nonum prematur . . . — A macska. —)

Az uralkodó-pár házasságának 40 éves jubileuma alkalmával igazán kell, hogy a nemzet öröme-könyveket hullasson.

A bánat azon könnyei érdemik azt meg, melyeket a királynő — 40 év előtt hullatott a nemzet balsorsa felett.

Szentesen mozgalom indult meg az iránt, hogy Balogh József 48-as képviselő neveztesék ki főispánnak. Rögtön rámentek „az elvtársak” Baloghra, a ki kénytelen volt a peccsenye ellen tiltakozni, mielőtt azzal — megkínálták volna.

A szélsőbaloldali szenteskedők nem akarják, hogy társaik másban is segítsenek az államnak, mint csakis a frázisgyártás könnyű munkájában!

„A vezeklők” című új eredeti magyar dalmű bukott meg az operában. Szerzője Farkas, készült a mű tizenkét év előtt, hogy színre kerüljön és megbukjék.

Ugy tudjuk, hogy vannak a nemzeti pártban is báránybörbe bujtatott farkasok, a kik már kétszer tizenkét év óta operálnak, a nélkül hogy valaha a lámpák elé hivatnának.

Most már ők is vezeklők és ők is — megbuktak!

A nemzeti kaszinó választmánya megszavazott a Kossuth-szoborra — 1000 forintot.

Gróf Károlyi István volt, a ki ezt a határozatot indítványozta.

Ellene szóltak az indítványnak gróf Szapáry Géza, Ó Felségének főudvarmestere és gróf Zichy Nándor, a hazai ultramontanizmus fővezére és „legfőbb minden egyébje.”

A gróf Szapáry Géza szavazatát értjük; a főudvarmester nem akar a nemzetnek

udvarolni. Neki még az ilyen nagy nemzeti ügy is csak etikett és ceremónia.

Ha értjük gróf Szapáry Gézát, értünk kell, — hiszen egyikök sem oly mély értelmű, hogy fel ne fogja az ember — még inkább értjük gróf Zichy Nándort, a ki a kaszinó ezer forintját arra az alkalomra tartja fenn, mikor majd a Loyola Ignác szobrára indítanak gyűjtést Magyarországon.

A gyűjtés sikeréhez azonban szükség lenne arra, hogy a főrendiház megbuktassa a liberális egyházpolitikai javaslatokat.

Én nem értem, mért ellenzi olyan nagyon a főrendiház a polgári házassági javaslatban a kötelező szót.

Hagyják a polgári házasságot kötelezőnek, a mágnási házasság alapja azért maradhat úgy, mint eddig volt, — kötelezően!

Nagyon jellemző, hogy az ösmeretes fogadás következtében gróf Szapáry Gyula, a maradi conservatív ember, álló (és talán megálló) órára adott a haladó, a szabadelvű Széll Kálmánnak. Valószínűleg nem lábasóra értendő ez alatt, de olyan antik óra a mely nincs felhuzva és így — megállt.

Valóban úgy kell lenni, hogy azoknak az uraknak a szemében — megállt az idők folyása.

Tudniok kellene pedig hányat ütött az óra . . . a nagy főrendiházi csata előtt!

A főrendek kilenc év előtt megbuktatták a zsidók és keresztények között kötendő házasság törvényjavaslatát.

De hát nonum prematur in annum — s a mire akkor még nem voltak érettek a főrendek, a bizottságban már is biztos a polgári házasság javaslatának győzelme.

Hatalmas macska jelent meg tegnap a képviselőház üvegfüldéjén, éppen a nemzeti párt fölött.

Hatalmas Katzenjammerre lehetett — a lefolyt nemzeti párti dőzsölések után.

Vagy nem a főrendiház macskája volt, a ki átjött az alsóházba vendégszerepelni?

A főrendiháznak csakugyan nem lehet itthon a macskája, mert ott nagyon — cinnocognak a z egerek!

Gasparone.

Színház.

„Fanchon asszony leánya.”

Százkilencvenegyedik és százkilencvenkettedik előadás.

Szardán és csütörtökön Varneynek e kellemes, komoly zenéjű operettje kis közönséget vonzott a színházba, a mi nagyban rá vall a szezon végére, a mikor már nem lehet a közönség érdeklődését teljes mértékben felkeltetni. Pedig — ha jól ítéltük meg — az eddig bemutatott operette-újdonások között ez az egyelői, melynek általános zenei értéke van. Nem tagadjuk meg a többitől sem, hogy részükét sikerült, szép zenei motívumokkal bírni, ezt azonban legtöbb abszolút becsü énekszámokkal bírónak ítéltük. Mindenesetre nagyban eütt többi társaitól, mert nincsenek benne fücsiklándozó csengő-bongó részletek, melyek aztán képesek a nézőt pillanatnyi felhevülésbe hozni, s ez az oka, hogy külső hatása nem is volt a darabnak; hanem vannak komoly, szép akkordjai, melyek csendesesen folynak, a szívre kellemesen hatnak, s ha itt-ott felcsillan is egy pár vig futam, az csak olyan, mint mikor a csendes folyó tükrén megcsillan a nap képe: világít, de nem zavar.

Az előadáson itt ott meglátszott, hogy nem volt idő a teljes begyakorlásra, egészben véve azonban nincs kifogásunk ellene, mert tudjuk, hogy a komoly zenét teljesen korrektül betanulni mindig nehezebb, mint a fülbemászó, analfogva dallamosabb zenét.

P. Kocsis Etel (Javotte) csinos kis savoyard leány volt. Kinek élénk temperamentuma teljesen bele illett szerepébe. Énekszámait precízen adta elő s szép hangjával kellemes benyomást tett a közönségre. Nagy iskolázottságot árult el különösen az I. felvonásban a „Távol bércecs Savoyától” kezdetű dallal, melyet érzéssel s a forték és pianók gyönyörű kiemelésével adott elő. Ez különben egyik legszebb száma az operettnek, melynek értékét emeli az is, hogy benne népies motívumok vannak s rajta valami fájdalmas-busongó érzelem vonul keresztül. A többi énekszámait is sikerültek, de már a vége felé hangján valami fáradtság volt észrevehető, a mi nem csoda, mert e szerep valóban fárasztó is. Csak arra figyelmeztetjük, hogy prózáját ne siesse el, mert gyors beszéde által csak a hatáson ront. Kis vigyázzal lehet arról szokni.

Margó Zelma (Hermin) sikkes kis menyecske volt, a ki már megjelenésével biztosítja magának a közönség rokonszenvét. Szépen énekelte szerepét s ha nem kapott annyi tapsot mint máskor, csak annak tudandó be, hogy az egész darabban ez a leggyengébb szerep, melyben vannak ugyan szép részek is, de általában legkevésbé sikerült. A szép iránti érzékéről tesz tanubizonyosságot, hogy a 3-ik felvonásbeli „A házasság zenéje” kezdetű frívól számot, diszkrétan adta elő, a kétértelműség kizárásával. És ez a helyes, mert egy színházi énekművésznőnek más hivatása van, mint egy orpheumi énekesnőnek s ha egy darabba orpheumi kuplékat tesznek be, ezt nem szükséges a jó érzék rovására adni elő.

Krémer (Bellavoin) nagyon mozgalmas közjegyzőt mutatott be s kellelénél kevesebb komolysággal játszott. Ez a közjegyző ur nem komikus, hanem valódi két él-tű ember. Mint családos ember félti jó hírnevét, titokban azonban kéjvadász is. Világít sem ügyetlen ember, sőt inkább nagyon ügyes képmutató. Jellemének alapvonása komoly, de nem annyira férfias, hogy érzéki haj amairól le tudjon mondani; ez a gyengesége sodorja comicus helyzetekbe s a nézőre a helyzet comicuma hat. Így felfogva szerepét, sokkal jobb alakítást nyújtott volna.

Kozma István (Jaquot) fúrge savoyard fiút mutatott be s ugyi ügyes játékvál, mint szép hangjával teljesen megfelelt feladatának. Igen jó tenor-hauggal rendelkezik s e mellett ügyesen is játszik, a mi egy énekesnél nagy előny, mert sok esetben vagy az egyik vagy a másik nincs meg. Kozmát a közönség mindég szívesen látja a színpadon, mert élvezetet nyújt természetessége által.

Földvári (Saint Florent lovag) nagyon egykedvű nyárspolgárt ábrázolt a lovag szerepében s azt olyan hangulattal ruházta fel, mint a kinek dunyeföld nem jutott. Ez a lovag nem vezeklő bűnös, a ki úgy járkal, mintha mindég imádkoznék, hanem egy könnyelmű világfi, ki a rábizott pénzt elkártyáztatva, felteszi magában, hogy az általa ekként okozott kárt megtéríti. Látszólag tehát könnyelmű s éppen azért nem lehet alázatos, de alapjában jószívű, hanem ez ismét nem eshetik a férfias-ág rovására.

Rózsahegy (Zephiren) jó művészt produkált a szerencsés fiótas személyében, bárha öltözéke gavallérosabb lehetett volna, mert a szép asszony nem azért szeret ám bele, hogy mizsikális ember, hanem, hogy csinos, fess fiú. No de az a ruhatár hibája Játékéka, éneke igen jó volt, mint azt már töle megszoktuk.

* A lefolyt színházi saison statisztikáját küldötte be hozzánk Tiszai igazgató. Ezt és saját összeállításunkat egybevetve, kitűnik, hogy színházunkban adatott:

Népszínmű	29-szer.
Eredeti operette	27-szer.
Fordított operette	28-szor.
Opera	5-ször.
Eredeti színmű	10-szer.

Fordított szimű:	18-szor.
Eredeti vigjáték:	16-szor.
Fordított vigjáték:	17-szer.
Eredeti dráma:	6-szor.
Fordított dráma:	8-szor.
Eredeti tragoédia:	1-szer.
Fordított tragoédia:	3-szor.
Eredeti bohózat:	8-szor.
Fordított bohózat:	4-szer.
Látványosság etc.:	16-szor.

Ez elég változatos műsor. Nem lehetett kifogás ujdonságok tekintetében sem, a megnyitásban premiere volt ezek között népszimű 4, eredeti operette 4, fordított operette 2, fordított szimű 2, eredeti vigjáték 6, fordított vigjáték 2, eredeti dráma 1, fordított dráma 1, fordított bohózat 6. Szegényebb volt a saison vendég szerepének dögében. Főlépések: Komáromy Mariika 5, Réthi Laura 2, Csillag Teréz 3, Ruffini Bettina táncosnő 2, Ujházi Ed. 2, Pécskai Lajos 2, Röder nővérek 2, Megyaszay Evelin 1, Daróczky Ika, 1, és Inkey Gizella 1 estén. A dalgylet 3 hangversenyt adott a színházban. Az igazgató kimutatása szerint legtöbb előadást érték: „Strogoff Mihály“ (9), „Ötödik pont“ (4), „Mongolin ur felesége“ és „A libapásztor“ (6-6), „Paraszt becsület“ (5) és „Cziterás“, „Madarász“, „Szultán“ és a „Dolovai nábob lánya“ (4-4) estén.

Elfogott bankócsinálók.

Debrecen, ápril 27.

Annak a hamis-péruz gyártó szövetkezetnek, a melynek tagjait csak a napokban fogdosták össze Budapesten, Debrecenben is akadnak cinkosai. Egy titkos följelentés következtében ma már mind lépre kerültek s ha a budapesti rendőrség csak néhány napig is késik a banda fölfödésével, akkor innen kapja meg az elágazó szövevény ágait.

Az esetre vonatkozó tudósításaink itt következnek:

E hó 23-án történt, hogy valaki, kit a vizsgálat érdekében még megnevezni nem akarnak — Kerekes Gusztáv I. rendőrkerületi hivatalnokot saját lakásán felkereste s ott azt a feljelentést tette, hogy Debrecenben szövetkezet áll fenn, mely őtől 450 frtot kér arra a célra, hogy Budapesten egy kitűnő bankópréshez szükséges festékeket és papirokat beszerzhessék, végül pedig azzal kecsegtették, hogy ha a pénzt erre a célra átadja, egyike lesz a nyereségen osztakozóknak.

Kerekes Gusztáv azt felelte érdekes vendégének, hogy csak fogadja el az ajánlatot és engedjen a cinkosok ama felhívásának is, hogy e hó 24-én este együtt menjenek Budapestre. Arra a kérdésre, hogy kik lesznek azok, a kik vele mennek, azt a választ nyerte, hogy Benka János volt rendőr, jelenleg cipész, lakik Vár utca 352. sz. alatti pincelakásban, továbbá Barta Lajos korcsmáros Csapó utca 279. sz. alatt.

Boczkó Sámuel debreceni rendőrfőkapitány táviratilag értesítette a budapesti rendőrséget, hogy Debrecenből indulnak a jó madarak. Kedden 24-én este 10 óra után csakugyan megjelentek az indóháznál a feljelentő kíséretében Benka és Barta s a legközelebbi vonattal megindultak Budapest felé, s a nélkül, hogy észrevetnék volna, egy másik vasúti kocsihoz foglalt helyet Kerekes Gusztáv, ki minden lépésüket figyelemmel kísérte.

Mikor a vonat 25-én reggel berobogott a budapesti központi pályaudvarba, Kerekes a főváros három detektívje fogadta, felismerve őt előzetes megfigyelés szerént a kalapja mellé tett vörös céduláról. Kerekes a detektíveknek megmutatta a gyanúsított személyeket s azokat mindannyan újonnan követték. Benka és Barta kíséretükkel az állomáshoz közeledés „Predeal“ című szálloda kis sörcsarnokában vonultak. A detektívek közül kettő közvetlenül az ajtó mellett állott, Kerekes és a harmadik rendőrügynök távolabb foglalt állást, lesvén a történéseket. A detektívek csak akkor tudták meg, hogy bankó hamisítókkal van dolguk, arról meg nem is ál-

modoztak, hogy ezek a néhány nappal előbb elfogott budapestiekkel összekötésben állanak. Kevés várakozás után Benka kijött a korcsmárból s elment az Arena utca 26. sz. alá keresni valakit. Onnan kijövén, visszament a sörcsarnokba. Ezután Barta jött ki, s hihetetlen gyorsasággal, úgy, hogy a rendőrök kocsi alig bírták követni, rohant a Klauzál u. 4. sz. alatti házba, — ahol ő is keresett valakit, de ő is eredmény nélkül tért vissza. — Nemsokára együtt indultak ki Benka és Barta s egyenesen VII. ker. r. kapitánysághoz állították be, de még csak 8 óra lévén nem találtak ott senkit. Elmentek aztán a Zrínyi utcában levő bejelentési hivatalhoz s akkor jutott eszükbe, a detektíveknek, hogy ezek bizonyosan a két napja elfogott bankócsinálókat keresik! Kerekes lehozatta a letartóztatottak névsorát s megállapodtak, hogy ha a két debreceni azok körül keres valakit, azonnal letartóztatják őket. A névsoron állottak: Dirner Béla, Palotai Károly, Kúlhane k Adolf, Tóth Mária és Nagy Károly ez utóbbiak vadházások. Ezek elfogatásáról, — bár ügyüket a hírlapok ugyan bőven tárgyalják — a debreceniek nem tudtak semmit.

Benka erre felment a nyilvántartási osztályba s mikor Dirner nevét említette, nyomban elfogták. Barta-t pedig a bejelentési hivatalba követte az egyik detektív s mintha ő lett volna a hivatalnok, megkérdezte tőle, mit akar megtudni? Egy nevet — mondá Barta. Az állhivatalnok kezébe adott egy üres lapot, melyre Barta írta: „Dirner Béla.“ (Dirner készítette a bankjegyek metszeteit.) Erre Barta is elfogták.

A kihallgatás alkalmával aztán kiderült az egész turpisság. — Barta bevallotta, hogy ő Seres István volt debreceni rendőr felsőítására lépett be a szövetkezetbe, melynek már eddig 800 frtot befizetett. — Ekkor sürgönyözött haza Kerekes hogy: „Benka és Barta a Budapesten elfogott bankóhamisítókhöz tartoznak, a gép rendőrségnél van; otthon házkutatást tartani, levelekre különös gond fordítandó Dirner Palotai Nagy, Tóth aláírásuakra.“ Erre dr. Tóth Mihály alkaptány, Fülöp András r. biztos, Neuma n László r. ügynök, Nagy Imre polgári biztos ugy a Benka lakásán, mint a Barták házkutatásokat tartottak 25-én. Az előbbinél semmit sem találtak, Barta korcsma helyiségében azonban, hol a rendőrség a családtagokat találta, egy a hálószobában felakasztott sötét kabát zsebéből Fülöp r. biztos két levelet vett ki, melyek Svarec (Dirner álnév) aláírással már a legteljesebb bizonyítékai a Budapesten elfogott debreceniek büntettségének.

Tegnap, 26-án elfogták aztán Serest is, kit Barta Budapesten megnevezett, a ki aztán a következő tartalmu vallomást tette:

F. évi március hó elején egy Tóth Mari nevű rokona, ki Budapesten Nagy Károly sertéskereskedővel vadházasságban él, őt meglátogatta. Mindjárt első nap előadta, hogy ő Seressel nagy titkot szeretne közölni. Hogy aztán senki se hallja, mit beszélnek, kimentek a temetőbe és ott Tóth Mari azt adta tudtára, hogy ha keritene ezer forintot, akkor a Budapesten levő bankjegyahamisító társulatnak tagja lehetne. Documentum gyanánt Tóth Mari rögtön előhuzott 6 drb 5 frtos hamis bankjegyet, melyből neki két drbot átadott. Seres a két darab 5 frtoson még aznap este tuladott; egyiket a Péterfia-utcában levő Tihányi-féle üzletben, a másikat egy hatvan utcai kis boltban váltotta fel. A bankjegyek kitűnően voltak utánozva. Később ő is felment Budapestre, a Tóth Mari lakására, hol neki két márványlapot mutattak meg. Az egyik lappon egy 50 frtos, a másikra egy 5 frts bankjegy mintája volt felmetszve. Ő aztán haza jött s itt Debrecenben a válalathoz tartozók után látott. Az elsők, a kiket megkerített voltak Benke és Barta. Ezek Serest — saját vallomása szerint — később kiutdák maguk közül és maguk utazgattak fel Budapestre a feljök bégető aranyborjú látogatására. Érdekes, hogy 24-én éjjel ez ügyben utolsó utazásuk al-

kalmával Benka rendkívül jókedvű volt s folyton azt fecsegte a kocsi ülőknek:

„Pénz nélkül megünnközünk fel, de 10000 frttal jövünk haza.“

Kerekes ezt mind hallotta a másik kocsi-ból és ellenők tudomásul vette.

Kerekes Gusztáv megnézte Budapesten a rendőrségnél elhelyezett hatalmas bankóprést is. Sulya lehet 18—20 métermáza. Öntött vasrészei egy berlini cég jegyeit viselik magukon. A két márványlap, melyeken több bankjegy metszése megtört volna, mindegyik 3—3 métermáza. A kisebbik kövön egy precíz metszésű 5 frtos bankjegy mintája látható, melyből már csak a felirások hiányzanak. A gép kezelése könnyű és zajtalan.

A szabadlábra helyezett Barta Lajos fölkereste egyik munkatársunk, ki előtt a következőket mondotta:

— Benka és Seres mintegy 7 nap előtt eljöttek Barta-hoz és elhívták valami ügy megbeszéléséhez. Barta elment a Seresek vár-utcai pincelakásába és ott tőle anyagi helyzete felől kérdezősködtek, Barta azt felelte, hogy ha minden ingóságát értékesítheti, 2000 frt vagyona van. Ekkor kijelentették előtte, hogy ha 1000 forint készpénzzel rendelkeznek, akkor nagyobb mennyiségű készpénzzel látnák el, miután ők Dirner (álnév alatt Schwarcz Béla) budapesti pénzhamisítóval és társaival állanak szövetségben. Egy napi határidőt adtak neki a meggondolásra. Barta erre öt percig gondolkodott s aztán beleegyezését adta, egyelőre pedig 560 forint készpénzt adta át, 440 frtot pedig későbbre ígért. Ezek után hétfőn reggel mind a hárman Budapestre mentek és fölkeresték Dirnert, de nem találták otthon s csak a hamisításhoz kellő szereket szemlélték meg. Ezután történt a Barta elfogása. Egy napig tartották elfogva s a vizsgálat alkalmával kijelentette, hogy ő a pénzt azért adta át, hogy mikor a gépek belesznek szerezve és az ő hadházi házában a műhelybe rendeztetett, a egészet följelentse. Ekkor pénzének visszanyerését reménylette, sőt még azt is, hogy jutalomban részesítik. Őt egyelőre szabadon bocsátották.

Megemlítjük, hogy Benka-t Budapesten a rendőrség letartóztatta, Seres és Barta-ha egyelőre szabad lábon vannak. Az ezen ügybeni összes iratokat Debrecenből már ma felküldötték a budapesti kir. ügyészséghez.

Az eset Debrecenben nagy feltűnést keltett.

Helyi hírek.

— Schlauch bíbornok utja. Schlauch bíbornok és nagyvárad püspök, a mint már jelentettük, e hónap tolyamán nem jö városunkba s így — a mint arról dr. Wolafka v. püspök a mai napon értesült — e hónap folyamában bér-málás sem lesz Debrecenben.

— A szervezeti szabályzat revideálása. A város szervezeti szabályzata átdolgozására küldött bizottság harmadik albizottsága Vértessy István főjegyző elnöke alatt tegnap tartotta első ülését. Jelen voltak Kiss Albert országgyűlési képviselő, Zádor Lajos bizottsági tagok, Hajdu Gyula, Szabó József és Roncsik Lajos v. tisztségviselők, az utóbbi mint jegyző. Az albizottság Vértessy István főjegyző indítványára megbizta Szabó József főszámvevőt a szervezeti szabályzatnak a számvevőség, Hajdu Gyula tanácsnokot az adóügyi osztályra és Roncsik Lajos jegyzőt a pénztárakra vonatkozó részének előleges átdolgozásával. Ha megbizottak e munkálattal készen lesznek, a bizottság ismét összeül s letárgyalja az elibe terjesztett javaslatokat. — Megbeszélés tárgyát képezte marasztal ezuttal a házi- és alapítványi pénztárak egyesítése. A hangulat — úgy látszik — az egyesítés mellett van, mert nem hozható fel semmi fontosabb argu-

menetum a mellett, hogy a város jövedelmeit és alapítványait két pénztárban kezeljék.

Gyalog-verseny Debrecenről Székelyhidig. A debreceni torna-egylet az idén gyalogversenyt rendez Debrecenről—Székelyhidig. Tegnap este tárgyalta ezt a választmány dr. Kenéz Gyula elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: Domokos Kálmán, dr. Márton Kálmán, Király Gyula, Gyürky Sándor, Medgyaszay Miklós, Bakos Kálmán, Jánossy Zoltán, Nagy Kálmán, dr. Csikos Sándor, Orosz Sándor és Tóth Mihály. A választmány megállapította a verseny föltételeket. A versenyen csak azok vehetnek részt, akik az ellenőrző próba gyaloglásban részt vettek. Idéig már többször tartottak próbát M. Pércsig és vissza, a Ludas korcsa máig és vissza. A verseny május 6-dikán lesz; a végpont Székelyhid, ahol már nagyban készülnek tornászaink ünnepélyes fogadtatására. A távolság Debrecen és Székelyhid között 45 kilométer. Résztvesznek a versenyen: Szabó Béni 4 tk. Jármay János VIII o. Krampéra Sándor III é. gazdasz. Votisky Elemér III. é. Pikó Béla III. é. g. Frid Miklós VII o. Keresztesy Károly 3 th. Szabó Gyula 1 jh. Szunyogh Ferenc VII. o. Kajdy Gyula 1 jh. Mórincz Béla VIII o. Pethő Károly 4 tk. Vársárhelyi Árpád VII o. Paulay Viktor 3 th. Szinnyey László III. é. g. Verseny intéző: Medgyaszay Miklós városi 2 aljegyző, indító Buzás Lajos, versenybírók: Kőrösi Gyula tanácsnok, Vecsey Imre városi 1. aljegyző, Orosz Sándor szolgabíró; fe ügyelők: Török Gábor erdőmester, Muraközi László gyógyszerész trombitás: Marjalaky Imre VI. o. Gyülekező hely reggel 4 órakor, indulás fél 5 órakor a nagytemplom elől. Első díj arany második díj ezüst, harmadik díj bronz érem mellszalaggal. A választmányi ülésen megbeszéltek az állandó tornacsarnok építésének az ügyét is. Mindaddig azonban, míg telek nem lesz, nem tehetnek intézkedést az építés megkezdésére. Két hely van kombinációba véve: a n.-váradutcai Vay-féle ház és a csapóutcai oláh kaszárnya: mindkettő a városé.

Az országos tanszervezés előkészítő nagy bizottságának összes tagjait, tehát úgy a tanhatóságok, tantestületek, mint a helybeli lapok kiküldött képviselőit ez uton is tisztelettel kérem, hogy f. hó. 28-án, szombaton d. u. 5 órakor legyenek szívesek a kereskedelmi akadémia tanári gyűléstermében az előké zítő nagybizottság utolsó ülésére összejönni. Az ülés tárgyai: 1. az országos tanszervezési intézkedések miniszteri engedélyezése; 2. elnöki jelentés a szakosztályok eddigi munkálkodásáról; 3. a rendező ügybizottság ügykörének megállapítása, tisztségviselők választása stb. A fontos ügyeket tárgyalandó gyűlésre az összes tagok megjelenését tisztelettel kérem. Csiky Lajos, elnök.

A Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság üzletvezetője, május 19-diktől fogva lakását a nyomdai és szerkesztőségi épület emeletére tevéni át, a közönség megrendeléseit nála a nap bármely szakában eszközölheti.

Szajkosár a kutyáira. A multkor vesztett ebek garázdálkodtak a városban, két gyermeket egy ilyen kutya meg is mart, akiket azóta gyógyítás végett felszállítottak a budapesti Pasteur intézetbe. A rendőrkapitányság elvesztett eb-marások miatt a földművelésügyi miniszternek 40000 838. sz. normáléja értelmében elrendelte, hogy a városban lévő minden kutyát 40 napig, júni 1-ig megköve tartssanak, vagy pedig harapás ellen védő szájkosárral lássanak el. E rendelet ellen vétők 100 frtig terjedhető pénzbírsággal súlytatnak; a szabadon kóborogó ebek pedig kiűrtatnak.

Villámól sujtottak. Tegnapelőtt, Szent-György napján nagy égi háború dühöngött a Hortobágyon. A villám többször lecsapott. Szentesi János sertésnyájában 11 darabot sujtott agyon; — a számadó kondásnak kis leányát is megütötte — a leány még nem halt meg, — de kevés a remény életben maradásához.

Büvész-estély. A színházi saison lealkonyodásával már is értesülünk azokról a surrogatumokról, amelyekkel a nyáron oly unalmas Debrecen a magától változatossá igyekszik tenni a következő hónapokban. Lesz cirkus, lesznek

daltársulatok és egyéb hallani és látni valók, legelőször pedig egy itten rég ismert büvész, A n a t e l l i u r jelentkezik, a ki május hó 2-án és 3-án lép föl az „Arany Bika” dísztermében. Anatelli a legjobb övések közé tartozik, Debrecenben már működött s ezuttal is egészen új és rendkívül érdekes produkciókkal lép a pódiumra. A bécsi virágtermekben, a budapesti világadoban s a nagyobb hazai városokban bemutatott műsora mindig feltűnést keltett; — ilyen mutatványok ezek közt hipnotikus, magnetikus és anti-spiritisztikus mutatványok, egy élő nő esontvázzá égetése és feltámasztása, az éj csodái, egy élő ló és kocsis eltűntetése a közönség előtt. A h o l t s a i s o n t egy-két este ily ügyesen elescamotheirozó büvész előadásait érdeklődve várjuk.

Az első permetezés időszaka küszöbén nem győzzük szülőgazdáinkat eléggé sürgősen figyelmeztetni, hogy a permetezést, melyet különben a magas miniszterium már kötelezőleg is elrendelt, kellő időben foganatosítani el nem mulaszták, mert csak ekként vehetik elejét a veszedelmes szőlőragály, a peronospora terjedésének. A permetezők beszerzése dolgában jó lesz óvatossá lenni, mert sok rossz permetezőt kínálnak mostanában mindentel. Mellesleg említjük fel, hogy a permetezők közt legjobbnak találjuk a Marthner budapesti magkereskedő „Unicum” nevű permetezőjét, mely igen könnyen jár, kitűnően permetez, soha el nem romlik és a mellett a legolcsóbb is, a mennyiben ez egész permetezőnek ára 14 frt 75.

Irodalom — Művészet.

*** Kitüntetett magyar művészek.** Bécsben a harmadik nemzetközi műkiállítás juryje a következő magyar művészeket tüntette ki államéremmel: a nagy arany államéremmel Strobl Alajost József kir. herceg márványszobráért, Csók Istvánt Az árvák c. festményeért; a kis aranyállaméremmel: Ferraris Arturt feleségének arcképeért, Halmi Arturt Vizsga után című képeért, Kardos Arturt Meglepetés című képeért és Papp Henriket Üres bölcső című képeért.

*** Békefi Antal új könyve.** Szegedi íróársunktól Békefi Antaltól új könyvet kaptunk. Kálváriá a címe, megjelent a Singer és Wolfner cég kiadásában, az egyetemes Regénytárban.

*** Könyvismertetés.** Könyvkereskedő magva k termelése. Gyakorlati utmutatás a legfontosabb zöldségfélék magvainak termeléséből. Írta: L. Hullier István főkertész a tordai áll. faiskola-telepen. Ára 50 kr. kiadja az Erdélyi Gazdasági Egyesület. Negyvenhárthaté kert zöldség vetemény magvainak mikénti neveléséről, termesztéséről és kezeléséről ad kimerítő utmutatást még a laikusnak is eléggé megérthető praktikus módon! Csak a legmelegebben ajánlatjuk e művecskét úgy a kertészkedéssel, mint a gazdálkodással foglalkozók figyelmébe, különösen felhívom azon kártársaim figyelmét e becses művecskére, a kik konyhakertészkedéssel is foglalkoznak. A mű kapható minden könyvkereskedésben. Kuthi Zsigmond.

Távírók.

(A „Debreceni Ellenőr” s. tudósítójától.)

Budapest, ápr. 27.

A főváros a Kossuth szoborra.

— Érk. d. e. 9 órakor. —

A főváros tegnapi közgyűlése Kossuth Lajos szobrára 20.000 forintot szavazott meg.

Villamos vasut a föld alatt.

— Érk. d. e. 9 órakor. —

A főváros tegnap d. u. tartott közgyűlése oly határozatot hozott, a melyel ismét hozzájárult a főváros világvárosias színvonalának emeléséhez. A közgyűlés nagy többséggel ugyanis elfogadta azt a tervet, hogy az Andrássy-ut alatt villanyvasut építtessék.

Országos lelenc-ház.

— Érk. d. e. 9 órakor. —

Egy országos lelenc-ház céljaira a belügyminiszter felszólítása folytán a főváros 42.000 forintot adományoz és ingyen telket enged által.

A polgári házasság.

— Érk. d. u. 2 ó. 55 p. —

A főrendiház hármass bizottsága ma folytatta a házassági törvényjavaslat tárgyalását.

Gr. Zay Miklós fakultatív polgári házasság mellett van. Általános ellenmondások közt jelenti ki, hogy a szabadelvű párt nem biztosítja a közjogi alapnak, sőt annak veszélyeztetője, amikor az ellenzékben keresett fegyvertársakat.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter tiltakozik azon fölfogás ellen, hogy a közjogi ellenzék fegyvertársa lenne a szabadelvű pártnak, mert az a javaslatnak egyszerűen csak támogatója volt.

Br. Pónay Dezső azt tartja, hogy a javaslat szükséges rossz. Indítványt nem tesz. A javaslatot azon reményben pártolja, hogy e részletknél az anyakönyvvezetés a lelkészekre fog bízani. Lesznek egyéb módosítások is.

Hieronymy belügyminiszter kifejti, hogy az ország 4 %-os anyakönyvi területhez fog osztani, a melyek könnyen hozzáférhető helyeken állítanak föl. Az intézmény által nem háramlik nagy terhet az orszagra.

A bizottság végül a javaslatot nagy többséggel elfogadta.

Az osztrák magyar bank ajánlata.

— Érk. d. u. 3 ó. 15 p. —

A bécsi parlament mai ülésén ropant in lignáció nyilatkozott meg a fölött, hogy a Neue Freue Presse közölte az osztrák-magyar bank ismeretes ajánlatát. Plénert erősen megtámadták, s vizsgálatot követeltek a bank ellen.

Plénert osztrák pénzügyminiszter kijelentette, hogy a bank ajánlatát úgy sem fogadják el, ennél fogva a parlament a vizsgálat követelésétől elállott.

Plénert továbbá kijelentette, hogy ha a bankkal való egyezkedés létre nem jöhetne, akkor a monarchia mindkét felére kiterjeszkedő új bankot létesítenek.

Törvényszéki csarnok.

* Ki evezés. A debreceni kir. ítélő tábla elnöke Gaszner Béla makói kir. járásbírói díjas joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

* Lukácsiu a debreceni királyitáblán. Dr. Lukács László lafalusi gör. kath. lelkésznek, a híres román „martir”-nak mint tudósítónk írja ismét pöre van a szatmári törvényszéknél. A törvényszéki végzést a napokban kézbesítették Lukács urnak, melyet ő, mint minden előbbi végzést megfélebbezett a debreceni kir. ítélőtáblához. Ez uttal a nagybányai szolgabíró perelt Lukácsot, rágalmazás miatt.

Raktárhelyiségbe alkalmas
állványok

és 2 kirakat tábla

olcsó áron kapható

LÁSZLÓ ALBERT

könyvkereskedésében,
ugyanott

fiókos íróasztal
megvételre kerestetik.

Garçon-lakás

a főtéren.

Két nagy nyczai szoba előszobával,
két külön bejárattal, két ur is használhatja.

Kedvező fekvés keletre.

Irodának is igen alkalmas.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

BORJUBÉLEKET
vásárol

a legmagasabb áron készpénzért

LEOPOLD SAMEL

Teplitz, Csehország.

Tapeta és stucc dekorációk gyári raktára.

Van szerencsém a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy **több**
mint 400 bordurokkal dekorált

tapeta mintáim

(melyekből en gross raktárt tartok)
elkészülvén, mintakönyveimet a n. é.
közönség rendelkezésére bocsátom.

Külföldről szerződtetett szakava-
tott munkásaim valamint összekötteté-
seim által az első német francia ta-
peta s papirmaché gyárosokkal abban
a helyzetben vagyok, hogy minden
tekintetben

előnyösebb feltételek

mellett vagyok képes t. pártfogóim
kivánságát teljesíthetni, mint bármely
vidéki vállalkozó.

Költségvetés és tervezeteket ingyen és
bérmentve készítek.

Midőn még a n. é. helybeli és vidéki
közönségnek eddigi szives támogatásukért
meleg köszönetet mondok, kérem b. bizalmuk-
kal továbbra is megírteln.

Kiváló tisztelettel

THIESZEN H.

tapetirozási és festészeti vállalkozó
Darabos-utca 98B.

Kárpit és papir maché gyári raktára.

Lakásváltoztatások alkalmából legki-
tünőbb Schramm-féle

Bernstein-Lack festéket

puha padlókhöz világos és barnább szinek-
ben, mely igen gyorsan szárad s a
padlónak szép fényt ad; ugyszinte ke-
mény fa-parkethez **fehér** és **sárga**

viasz-kenőcsöt

legolcsóbb áron ajánl

Csanak József fűszerkereskedése.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavareknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes
ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabb a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek
bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz
a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.
Budapest, 1892. márczius hava. Dr. Kéti Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai
Ágnes-forrását kitünő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hatáto-
san támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna.
Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is
legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen
kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a körjavalat,
melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonczétra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk
ásványviz-forgalmából.
N.-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Deme Béla,
járás és Bihar. t. b. főorvos.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerertárában,
fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és
szerb kir. udv.
ásványviz-
szállítónál.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.